

rien problemak, diktaduraren kontzentrazio zelaietakoak, gartzelatuena eta desagertuenak ezagunago ote orain?

Egoera larrian dagoena, ezin bizi futbolaz. Zenbait herritan eta naziotan, lehen mailako futbolaz, lehen mailako giza bizitzako problemak estali eta eskutatu nahi izan dira. Hauxe bait da bistan dagoen gortina dotorea. Etxeko eta nazioko zenbait narraxkeria eta azpijoku ahantz eraziko diguna.

Berriz ere, herri xehearen eta jende kontzientziatuaren deihadarra eta giza eskubideak lortzeko guraria gortina atzean, edo agian sota-noan, geratuko da, inondik ez entzuteko eta inola ere ezer ez nabaritzeko moduan.

Baina futbolarik ere erakusten du nola gabiltzan. Hainbestearinoko langabezia dagoenean, eta familia askorentzat dirugabezia drama larri bihurtzen ari den bitartean, hemengo futbola ere frakasora doa. Eta honek ez nau penatzen! Kanpotik dakartzaten futbolarik horiek ordaintzen dizkieten dirutzek baino. Hemengo deportarearen eta deportelarien laguntzeko ez dago dirurik, eta gutiago geldirik daudenen premietarako.

Futbolariak langile badira ere, ikusi behar genuke kanpotik datozen «langile» horiek, hemengo zenbat «langile» (futbolari) bazterten duten. Horik direla eta ikaragarritzko dirutzak ordaindu, eta hemengoak nahi duten edo ahal duten moduan konpon daitezela.

Langabeziak denbora pasatzeko distrazioa ere eskatzen du, eta futbola horretarako ona da, eta jende gehitxo entretenitzen du. Baina... kontutan har nori jotzen diogun txalo. Ez ote gabezia gauzkatenei?

Eta azkenik, zer ez dira izan munduko futbol txapelketa zela eta egin diren bistako negoziok? Kolorezko telebista, bidaia, eta nik dakita beste zenbat gauzetan...

Eta orain, futbola bukatu delarik, zertaz hitzegin?

Berriz ere futbola dator. Gortina ilun elegante hori. ■ *Jose Antonio Agirretxe.*

## Blackout Argentinan

Blackout hitza informazio-hizkuntzan erabiltzen da. Zera edierazteko, hots, arazo bat, informazio aldetik, isilean, ezkutuan, gordean, ilunpean uztea.

Baina nola esan «Blackout Argentinan», ekainaren hasieratik Argentina besterik aipatzen ez delarik telebistan, irradian, egunkaritan? «Argentina'78», publizitateak dioen bezala. Baina «Argentina '78» hori zer da? Futbola. Futbola eta honen ingurua. Kasu: ez da urratsik egin beste inguruetara, ez politikara, ez gizartera...

Futbola, gauzak joan diren bezala, artea ez beste dena dela enteratzen.

tu gara. Negozio ederra bai, behintzat: han bildu dira «Tenpluko merkatoriak» oro. Negozioa bai, baina are gehiago politikazko ekintza. Videlaren arrakasta: Videlak aurpegi ona agertu behar du internazionalki. Zer aukera hobetik? Argentinaren edertasunak erakutsiz, normaltasun itxura eman ez presondegiak, torturak, diktadura, 15.000 desagertuak, 8.000 presoak, azken urteotako politikazko arrazoiengatik 8.000 hilak... ahantzerazi egin ditu Videlak. Hara joan diren Espainiako jokalariek herri normal bat ikusi omen dute, aitortu dute bueltakoan. Eta noiz ikusi du Euskal Herriaren zapalkuntza gure hondartzetara etorri izan den udatiarrak?, galde genezake guk. Joku ezaguna da hori. Ikusgaitzagoa da «terrorismo zuria».

Zer egin, Argentinara joan ala etxean gelditu? Boicot egitearen adeko proposamenak egiazko jarraitzaile guti izan du. Zaila da. Interes gehiegi dago tartean, jokalarienak, «mass media»-renak, «Tenpluko merkatoriak»-enak, politikarientzako, Estatuena... Batasunik ez litzateke lortuko, eta boicotak ez luke aski indarrik izango orduan.

Boicotaren aurrean, bazegoen bigarren aukera bat, denetzat posible dena eta inor gutik bete duena. Alegia: bertara joan eta «beste Argentina'78» horren berri eman. Frantziako *Le Nouvel Observateur* astekari ezkertiarak, marrazki batetan, futbol zelaia hilobiz bete agertu zuen. Hori ere Argentina da. Eta horren berri guti jakin dugu prentsaren bidez.

Futbol zelaian zein atera den garaile da gutiena hemen. Futbolari esker bada Argentinan dudagabeko garaile bat: Videla diktadorea. ■ *Joanes Lekerika.*

## Bai eta bai

«Bai euskarari», hots, «Bai Euskaltzaindiari» kanpainak oihartzuna izan du. Pozgarria da. Euskaltzaindiaren premiak kontaezinak direna badakigu. Eta ez Euskaltzaindiarenak bakarrik, euskararen inguruan dabilen jende ororenak ere bai. Egia da, dirurik gabe ezin daitekeela ezer askorik egin; baina borondate onez eta ahalegin guztiz egin dena eta egiten dena ere ez da guti.

Kasu bat aipatu nahi dut orain eta hemen: euskara praktikatzera baserrietara jotzen duten euskaldunberriena. Kurtso garaian euskara ikasten dihardutenek, baserri eta herri tikieta joanaz, erraztasun gehiago lortu nahi dute ikasixea duten hizkuntzarentzat. Ez da harritzekoa euskaldun ikasi hauek, euskara bakarrik hitzegiten den herriak aukeratzen beren udako unibertsitate bezala. Hain zuzen ere, UEUren beste alor bat deritzat herri tiki eta baserriek egiten duten zerbitzu honi: aurrebiltze edo prestaketa bat.

Baina UEU aski ez zaigun bezala, udako egonalditxo hauekin